

**Modelowa zasada zachowania niezależności
przyjęta na Sesji Plenarnej CCBE w dniu 19.05.2017 r.**

1. Niezależny prawnik stanowi warunek konieczny do zachowania praworzędności.

1. Kluczowa rola zapewnienia niezależności.

Przyjęta w dniu 25 listopada 2006 r. Karta Podstawowych Zasad Prawnika Europejskiego podaje jako zasadę a) niezależność prawnika i wolność prowadzenia sprawy klienta.¹:

„Prawnik musi być niezależny – politycznie, ekonomicznie i intelektualnie – w swych działaniach doradzania i reprezentowania klienta. To oznacza, że prawnik musi być niezależny od państwa i innych potężnych interesów i nie może pozwolić by jego niezależność była kwestionowana poprzez niewłaściwą presję ze strony stowarzyszeń biznesu. Prawnik musi także zapewnić niezależność od swojego klienta, jeżeli prawnik ten korzysta z zaufania osób trzecich i sądu. W rzeczywistości bez takiej niezależności od klienta, nie może zostać zagwarantowana jakość pracy prawnika. Członkostwo prawnika w wolnym zawodzie i autorytet wynikający z takiego członkostwa pomagają w utrzymaniu niezależności, a stowarzyszenia prawnicze muszą odgrywać ważną rolę w zagwarantowaniu niezależności prawnika. Samorzędność zawodu jest postrzegana jako żywotny filar niezależności poszczególnych prawników. Zauważa się, że w przypadku zniewolenia samorzędu prawnicze powstrzymują się od prowadzenia spraw klientów, gdy skutkiem podejmowania tych spraw może być uwięzienie lub śmierć.”

Powyższe zasady ukazują, że społeczeństwa potrzebują uczciwego systemu sprawowania wymiaru sprawiedliwości, który gwarantuje niezależność prawników w wykonywaniu ich obowiązków zawodowych bez podlegania, w sposób bezpośredni lub pośredni, jakimkolwiek niewłaściwym ograniczeniom, wpływom, zachętom, naciskom, zastraszaniu czy ingerencji niezależnie od ich przyczyny.

Niezależność jest konieczna w celu:

- umożliwienia prawnikom odpowiedniej obrony klientów przed państwem,*
- ochrony prawników przed utożsamianiem ich z klientami,*
- budowania zaufania pomiędzy prawnikami i ich klientami,*
- zachowania praworzędności.*

Podczas reprezentowania klientów, prawnicy przyczyniają się do zachowywania praworzędności przez władze państwowe.

2. Zasady te zostały uznane przez kluczowe międzynarodowe organy władzy:

- a. art. 16 Podstawowych Zasad ONZ dot. roli prawników, Ósmy Kongres ONZ w Hawanie*

¹ [Karta Podstawowych Zasad Prawnika Europejskiego](#) z dnia 25 listopada 2016 r.

o zapobieganiu przestępczości i traktowaniu przestępców, w dniach od 27 sierpnia do 7 września 1990 r., publikacja ONZ A/CONF.144/28/Rev.1 at 118 (1990)².

b. Zasada pierwsza Rekomendacji Rady Europy Rec(2000)21 Komitetu Ministrów do państw członkowskich dotyczącej wolności wykonywania zawodu prawnika³ oraz

c. Motyw D i pkt 4 Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie zawodów prawniczych i interesu ogólnego w funkcjonowaniu systemów prawnych⁴.

2. Wykonując swój zawód prawnik musi pozostawać niezależny, nie może podlegać wpływowi, w tym wpływowi wynikającym z jego osobistych interesów czy nacisków zewnętrznych. Toteż prawnik musi unikać każdej sytuacji naruszającej jego niezależność i nie powinien narażać na szwank standardów zawodowych w ramach współpracy z klientem, sądem, osobami trzecimi czy organami władzy państwowej. W przeciwnym razie prawnik powinien albo nie przyjmować zlecenia albo zrezygnować ze zlecenia już przyjętego.

Co oznacza bycie niezależnym?

Niezależność oznacza, że prawnicy

(a) są w stanie sprawować wszystkie swoje funkcje zawodowe nie podlegając zastraszaniu czy prześladowaniu i nie natrafiając na przeszkody czy nieodpowiednią ingerencję;

(b) są w stanie podróżować i odbywać konsultacje z klientami zarówno w swoim własnym kraju, jak i zagranicą;

(c) nie podlegają ani nie grozi im oskarżenie czy sankcje administracyjne, gospodarcze lub inne z tytułu jakiegokolwiek działania podjętego zgodnie z uznanymi obowiązkami zawodowymi i zasadami etyki;

(d) nie podlegają naciskom zewnętrznym;

(e) opierają się każdemu wpływowi, którego źródłem są ich interesy osobiste;

(f) nie narażają na szwank standardów zawodowych w celu zadowolenia klienta, sądu, osób trzecich czy organów władz państwowych.

² [Podstawowe Zasady ONZ dot. roli prawników](#), przyjęte przez Ósmy Kongres ONZ w Hawanie o zapobieganiu przestępczości i traktowaniu przestępców, w dniach od 27 sierpnia do 7 września 1990.

³ [Rekomendacja Rady Europy Rec\(2000\)21 Komitetu Ministrów do państw członkowskich dotycząca wolności wykonywania zawodu prawnika](#), przyjęta przez Komitet Ministrów w dniu 25 października 2000 r. podczas 727. posiedzenia Wiceministrów.

⁴ [Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie zawodów prawniczych i interesu ogólnego w funkcjonowaniu systemów prawnych](#) z dnia 23 marca 2006 r.